Ви можете ознайомитись з матеріалами справи, звернувшись до апарату суду з відповідною письмовою заявою. Можна робити витяги та знімати копії, зокрема за допомогою фотоапарату чи камери на телефоні. При цьому, категорично **забороняється** робити написи або ж видаляти окремі аркуші справи та іншим способом пошкоджувати судову справу. Також є можливість отримати електронну копію фонограми судового засідання по Вашій справі.

Під час дії заходів щодо протидії розповсюдження **пандемії COVID-19,** в приміщеннях судів **можуть запроваджуватись спеціальні правила:**

- Можуть допускатись до приміщень судів лише працівники суду, а **справи розглядатись без учасників** (крім випадків, коли особиста участь обов'язкова або учасники наполягають на особистій участі).
- Можуть вимагати **надягнути захисну маску** та рукавички під час Вашого перебування в суді. Також можуть **перевірити температуру** на вході та не допустити до приміщення, якщо вона перевищує норму.
- Канцелярія судів може **не приймати відвідувачів,** а документи попросять залишити у спеціальних боксах на вході до приміщення суду.

Під час цього періоду можлива участь у судовому засіданні **шляхом дистанційного зв'язку** з комп'ютера чи ноутбука - наприклад, за допомогою **платформи EASYCON** на сайті https://vkz.court.gov.ua (про це необхідно суд та інших учасників завчасно попередити).

ЗА ПРАВОВОЮ КОНСУЛЬТАЦІЄЮ ВИ МОЖЕТЕ БЕЗОПЛАТНО ЗВЕРНУТИСЯ ДО ГРОМАДСЬКОГО ЦЕНТРУ ПРАВОСУДДЯ

м. Татарбунари,
вул. Центральна 50

м. Одеса, вул. Троїцька, 26

(094) 962-30-24

odesakvu@gmail.com

Скануйте QR код та отримайте більше порад від Громадського центру правосуддя з різних актуальних правових питань

Ця правова пам'ятка носить рекомендаційний характер, не є офіційним роз'ясненням чинного законодавства та актуальна станом на 2020 рік.

Буклет підготовлено Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України» в рамках проєкту «Громадський центр правосуддя як мульти-функціональна платформа розвитку правосуддя в громадах», за фінансової підтримки Європейського Союзу. Погляди авторів буклету не відображають офіційної позиції Європейського Союзу.

Тираж — 2000 примірників. Друк — ФОП Баскаков.

ЯК ПОВОДИТИСЬ В СУДІ?

ПРЯМУЄМО РАЗОМ
ПРОЄКТ ФІНАНСУЄТЬСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ
Одеська обласна організація КОМІТЕТ ВИБОРЦІВ УКРАЇНИ
ГРОМАДСЬКИЙ ЦЕНТР ПРАВОСУДДЯ розвиваємо дружнє правосуддя в громадах

- Якщо за якихось обставин Ви не можете прибути до суду — необхідно **завчасно про це повідомити** (бажано в письмовій формі, але якщо немає можливості — телефоном). При цьому, важливо зазначити: чи не заперечуєте про розгляд справи **без Вашої присутності** чи навпаки — наполягаєте на Вашій **обов'язковій участі** та перенесенні слухання справи на іншу дату.

Перед візитом до суду, варто ПІДГОТУВАТИСЬ:

- Необхідно обов'язково взяти з собою документ, який посвідчує Вашу особу — зокрема, **паспорт чи посвідку на проживання в Україні.**
- Щоб **робити нотатки чи написати заяву (клопотання),** візьміть записник та ручку.
- Учасники процесу мають право вести **аудіо-запис засідання.** Якщо Вам це необхідно — підготуйте диктофон чи телефон з відповідною функцією.
- Візьміть з собою **документи (та їх копії),** які стосуються вашої справи та підготуйте іншу важливу інформацію по справі, яку можна **озвучити в суді.**
- Якщо потребуєте **правової допомоги** в суді, необхідно завчасно звернутись до відповідних фахівців (зокрема, адвоката). Якщо немає можливості оплатити правову допомогу — за наявності певних підстав можна скористатись послугами **безоплатної вторинної правової допомоги (0 800 213 103).**
- Перед судовим засіданням краще зателефонувати до суду та **уточнити,** чи не відкладено Ваше судове засідання.
- До суду потрібно **прийти завчасно** та повідомити про своє прибуття секретаря або помічника судді, який веде Вашу справу.

- Розрахувати, скільки часу Вам знадобиться перебувати в приміщенні суду складно. Адже іноді судові засідання не починаються вчасно, іноді тривають довше запланованого чи взагалі не відбуваються з якихось причин. Тому на день засідання ми рекомендуємо **не планувати інших важливих справ,** які прив'язані до часу.

Телефони канцелярії судів та конкретних суддів (їх помічників) можна знайти на офіційному сайті судової влади https://court.gov.ua, за єдиним контакт-центром 044 207-35-46 та в приміщенні суду.

Разом з тим, у зв'язку з недостатнім фінансуванням, **телефони в судах можуть не працювати.** Тому ми радимо попросити для зв'язку мобільний номер працівників апарату суду, або розраховувати на спілкування тільки шляхом надсилання листів електронною або звичайною поштою.

- Серед працівників суду є дві категорії: **судді** та **працівники апарату суду. Суддям заборонено** проводити зустрічі та спілкування з будь-якою зі сторін справи та адвокатами без участі іншої сторони або ж її представника, а також надавати будь-які коментарі стосовно справи, яку він розглядає. Тому радимо з усіх організаційних питань звертатись до працівників апарату суду.

Перебуваючи в суді, варто знати певні ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ:

- При вході до зали судових засідань судді або колегії суддів, **усі присутні встають.**
- Кожного разу, коли до Вас звертається суддя, потрібно **стоячи відповідати** на запитання (те ж саме, коли питання ставите Ви). Можна просити суд дозволити не вставати, якщо з якихось причин це складно робити.
- У приміщенні, де відбувається судове засідання, **не можна користуватися мобільним телефоном** з включеним звуковим сигналом.
- Ввічливо, з повагою та без приниження ставтесь до суддів та працівників суду, Ваших опонентів та інших відвідувачів суду. При зверненні до судді потрібно **вживати слова «Ваша честь».** При зверненні до учасників судового процесу, потрібно вживати слова «шановний (шановна)», «пане (пані)».
- Поводьтесь спокійно, врівноважено і стримано, **не сперечайтеся** із судом. На поставлені запитання відповідайте лаконічно, зрозуміло та голосно. Якщо Вам потрібно вийти із зали судового засідання, маєте право заявити **клопотання щодо оголошення перерви судового засідання.**
- Усі документи та інші матеріали, що стосуються справи, потрібно **передавати через судового розпорядника або ж секретаря судового засідання.** Якщо можливо, краще це зробити перед судовим засіданням — через канцелярію суду, отримавши відповідну помітку про отримання цих документів.
- **Заборонено** розпивати алкогольні напої у приміщенні суду та палити в заборонених місцях, перебувати в приміщенні суду в стані алкогольного та наркотичного сп'яніння, приносити вогненебезпечні і вибухонебезпечні предмети та речовини.

- У разі порушення правил поведінки, **суддя може винести попередження чи навіть видалити таку особу із зали судового засідання.** За прояв неповаги до суду, по відношенню до порушника може бути накладено штраф, або ж така особа може бути піддана адміністративному арешту.